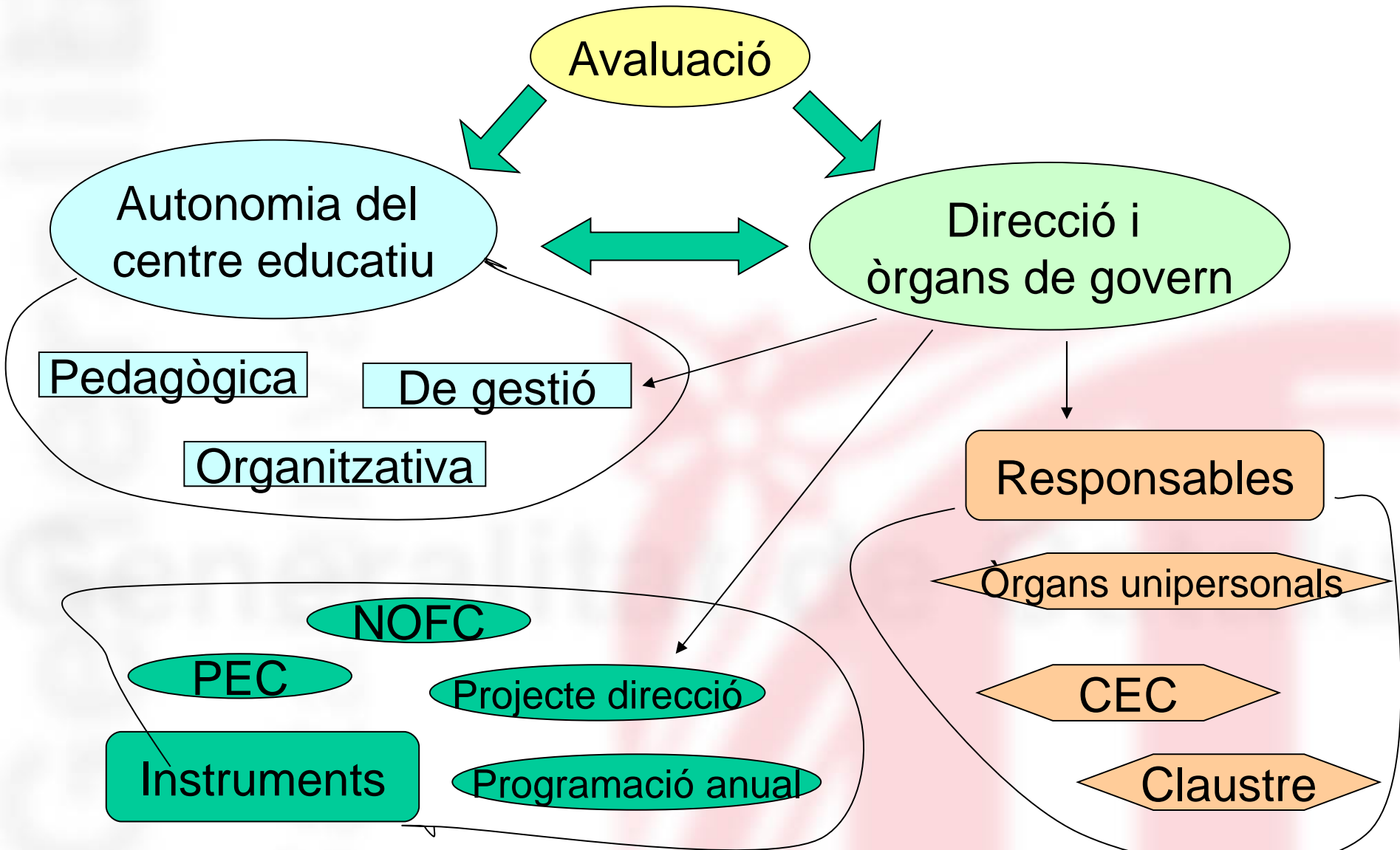

Direcció i autonomia dels centres públics

Alberto del Pozo
2 de juliol de 2011

Resum de la sessió

La LEC sempre es refereix a
"l'autonomia dels centres
educatius"

TÍTOL VI

Dels centres educatius

*CAPÍTOL II Criteris per a l'organització
pedagògica dels centres*

TÍTOL VII De l'autonomia dels centres educatius

*CAPÍTOL I Principis generals i projecte
educatiu*

*CAPÍTOL II Autonomia dels centres que
presten el Servei d'Educació de Catalunya*

*CAPÍTOL III Marc per a l'exercici de
l'autonomia dels centres públics*

La LEC mai no es refereix a
"l'autonomia del director del centre
públic"

TÍTOL IX De la direcció i el govern dels centres educatius

CAPÍTOL I El govern dels centres educatius de titularitat pública

139. Òrgans de govern unipersonals i
col·legiats

141. Òrgans de coordinació didàctica i
tutoria

142. El director o directora

146. El claustre del professorat

147. Equip directiu

148. El consell escolar

La LEC amplia les competències del director

→ en extensió:

- l'art. 142 LEC inclou **26 apartats de competències** de les direccions
- als decrets d'autonomia i de direccions hi ha **28 competències** del director en matèria de gestió de personal

→ en intensitat:

sobretot en l'àmbit de la gestió de recursos:

- nomenaments, en comptes de propostes;
- resolucions, en comptes d'iniciatives

La darrera atribució de competències té una amplitud extraordinària

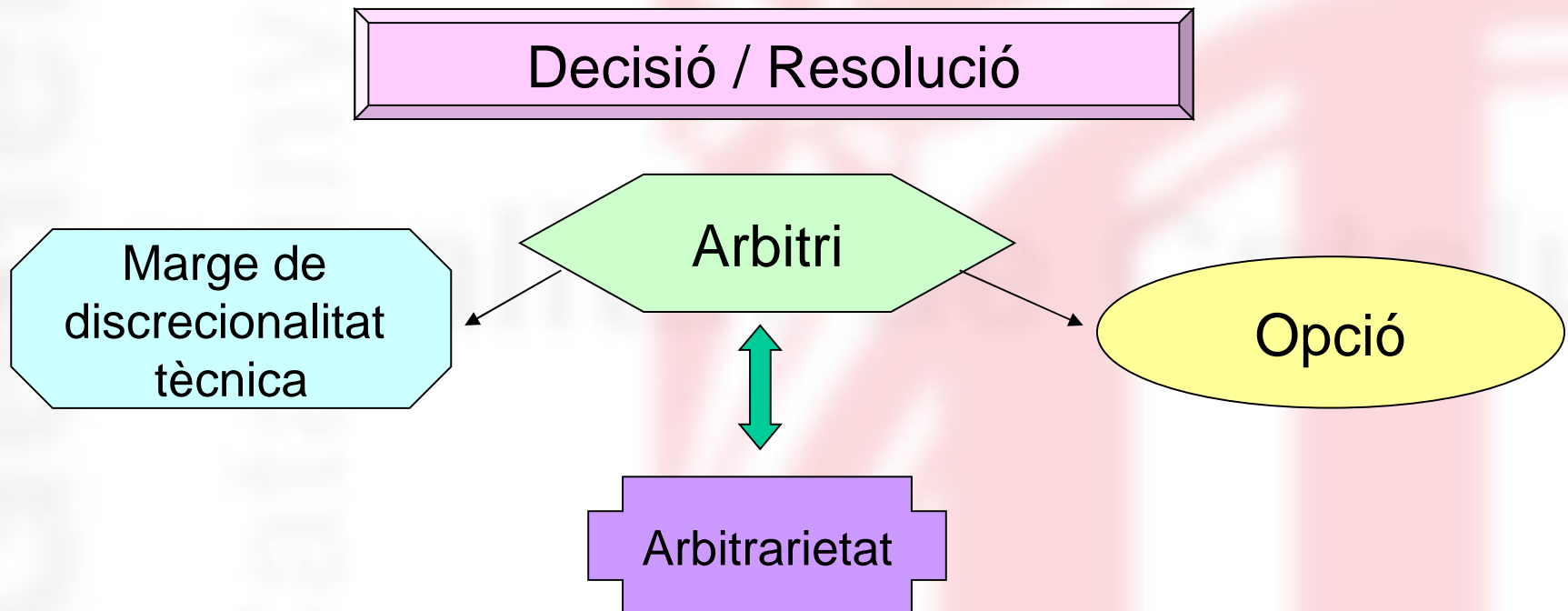
LEC, 142.8. El director o directora té qualsevol altra funció que li assigni l'ordenament i totes les relatives al govern del centre no assignades a cap altre òrgan.

“Autonomia” → “Llibertat d’opció”

—“marge de discrecionalitat, que permet optar entre diverses solucions, totes vàlides”

—“tenir capacitat per a decidir / resoldre un assumpte”

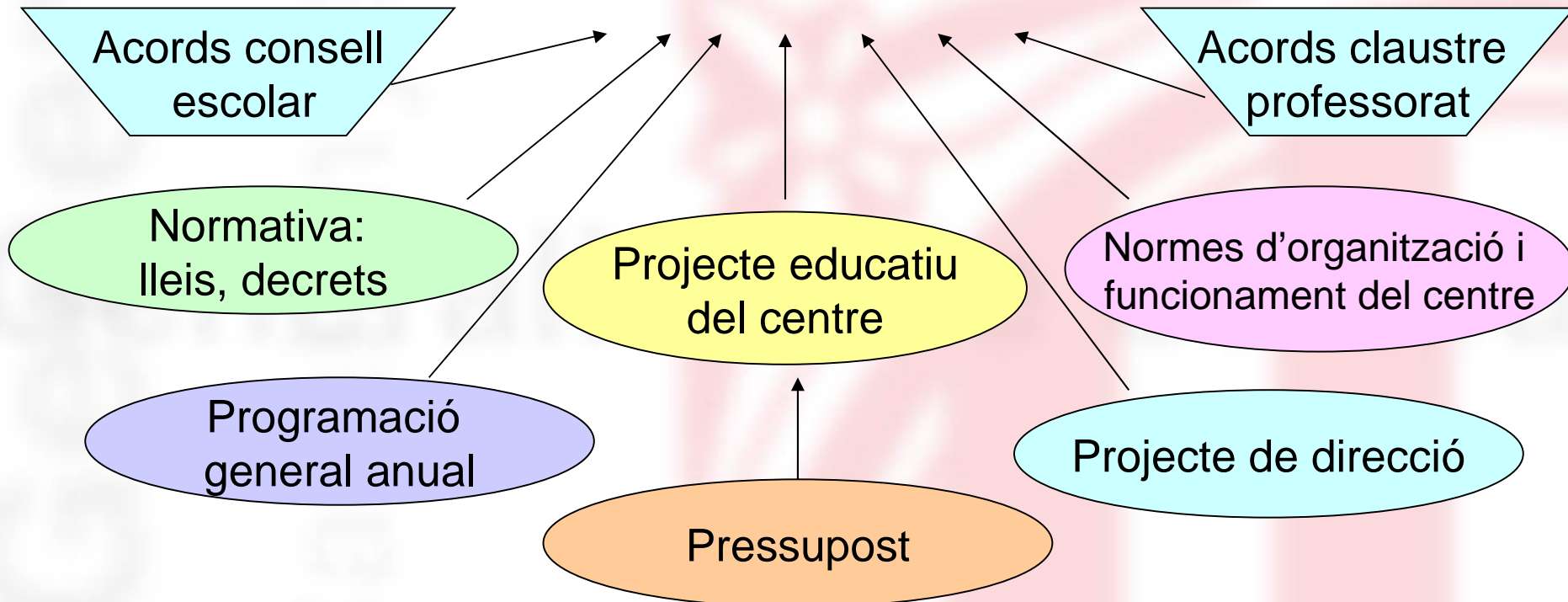
Àmbit polític: “Potestat, dins un Estat, per a regir-se mitjançant normes i òrgans de govern propis.”

“L'autonomia de cada centre”, principi organitzatiu

LEC, 2.3. El sistema educatiu es regeix pels següents **principis organitzatius**:
c) L'**autonomia** de cada centre.

Límits i instruments de l'autonomia

Instruments de l'autonomia dels centres

- les regles / normes de convivència (LEC, 7.2; 22.2.b; 37.1.d)
- la carta de compromís educatiu (LEC, 20.1)
- el projecte educatiu (LEC, 22.2.d)
- la identitat del centre (LEC, 91.1)
- el projecte lingüístic (LEC, 14)
- les normes d'organització i funcionament (LEC, 23)
- l'estructura organitzativa pròpia (LEC, 98.1)
- els criteris de l'organització pedagògica (LEC, 77)
- la programació general anual (LEC, 25.1.g)
- els programes (LEC, 40.1)
- el projecte de direcció (LEC, 144)
- el caràcter propi (LEC, 22.2.d)
- els acords de coresponsabilitat (LEC, 92)
- el contracte programa (LEC, 201.2).

Novetats de la LEC

- l'estructura organitzativa pròpia
- el projecte de direcció (LOE, 135.4), però a la LOE no és un instrument de l'autonomia

Instruments educatius LOE

- les normes de convivència (LOE, 121.2, “pla de convivència”)
- la carta de compromís educatiu (LOE, 121.5, **sense donar-li nom específic**)
- el projecte educatiu (LOE, 121)
- el projecte lingüístic – **NO amb aquest nom** (però la LOE preveu projectes, art. 125 i 127.a)
- les normes d'organització i funcionament (LOE, 124)
- els criteris de l'organització pedagògica (LOE, 121)
- la programació general anual (LOE, 125)
- els acords de coresponsabilitat i el contracte programa– **NO amb aquest nom**, però l'art. 122.2 LOE preveu la mateixa idea

Altres novetats de la LEC

El **projecte educatiu** es concreta i s'aplica per mitjà del projecte de direcció

El **projecte de direcció** es converteix en un instrument “aprovat” de gestió del centre

El projecte educatiu inclou els criteris de l'**estructura organitzativa pròpia**

L'**equip directiu** és el responsable de la gestió del projecte de direcció i de l'aplicació del PEC

El **director del centre** nomena tots els responsables del centre i és el màxim responsable de la gestió

Àmbits de l'autonomia (art. 90 LEC)

Àmbit
pedagògic

Àmbit
de gestió

Direcció
centre educatiu

Àmbit
organitzatiu

PEC

Projecte
direcció

NOFC

Programació
anual

Instruments de l'autonomia (art. 91, 98 i 144 LEC)

Responsables de l'autonomia

Autonomia pedagògica

- El director impulsa i lidera l'exercici de l'autonomia pedagògica i assegura l'aplicació del PEC
- El claustre del professorat aprova i avalua la concreció del currículum i tots els aspectes educatius dels projectes (LOE)
- El consell escolar aprova el projecte educatiu

Autonomia organitzativa

- El director ha d'establir els elements organitzatius del centre
- El director dirigeix l'aplicació de les NOFC
- El director impulsa l'elaboració i l'aprovació de les NOFC i adopta mesures per a millorar l'estructura organitzativa
- El projecte de direcció ha de concretar l'estructura organitzativa pròpia del centre
- El consell escolar aprova les NOFC

Autonomia de gestió (de personal i econòmica)

- L'equip directiu és el responsable de la gestió del projecte de direcció
- El director és responsable de l'organització, el funcionament i l'administració del centre (= "gestió del centre")
- La gestió dels centres públics és responsabilitat de la direcció de cada centre
- El director dirigeix i gestiona el personal del centre

Àmbits d'autonomia

Responsables del centre educatiu

Autonomia pedagògica

El director [proposa] [resol] [dirigeix] [gestiona] [supervisa] [avalua] [sanciona] [impulsa] [lidera] [nomena] [selecciona] [contracta] [controla]

Autonomia organitzativa

El claustre del professorat [formula] [aprova] [avalua] [estableix directrius] [decideix] [programa] [emet informe]

Autonomia de gestió

El consell escolar [aprova] [intervé] [participa] [decideix] [proposa] [analitza] [valora]

L'equip directiu [òrgan executiu de govern dels centres públics]

1. L'autonomia pedagògica

Projecte educatiu de centre

- Objectius i criteris educatius
- Prioritats i plantejaments educatius
- Procediments d'inclusió educativa
- Criteris d'atenció a la diversitat
- Concreció i desenvolupament del currículum
- Acció tutorial

Projecte de direcció aprovat

- Precisió dels objectius educatius
- Concreció necessitats educatives
- Concreció plantejaments educatius
- Concreció criteris d'organització pedagògica i curricular

Normes d'organització i func.

- Criteris i mecanismes pedagògics
- Concreció organització pedagògica
- Criteris d'organització dels grups
- Criteris de formació d'equips docents
- Mecanismes d'acció tutorial

Programació general anual

- Concreció dels objectius del PEC i del currículum i de tots els plans d'actuació acordats i aprovats

2. L'autonomia organitzativa

Projecte educatiu de centre

- Criteris d'estructura organitzativa pròpia
- Valors i objectius per a l'aprenentatge de la convivència
- Elements organitzatius
- Criteris que han d'orientar les mesures organitzatives

Projecte de direcció aprovat

- Concreció de l'estructura organitzativa
- Concreció dels elements organitzatius del PEC
- Propostes per a la revisió del PEC

Normes d'organització i func.

- Estructura organitzativa pròpia
- Competències i composició dels òrgans
- Concreció funcions cap d'estudis
- Encàrrecs de funcions de la direcció
- Procediments
- Normes de convivència

Programació general anual

- Concreció anual de totes les prioritats dels projectes i normes
- Previsió de totes les activitats de l'horari escolar

3. L'autonomia de gestió de recursos

Projecte educatiu de centre

- Indicadors de progrés
- Criteris i procediments d'avaluació
- La direcció proposa requisits o perfils propis d'alguns llocs, adequats a les necessitats educatives del PEC

Projecte de direcció aprovat

- Orienta i vincula l'acció del conjunt d'òrgans
- En aplicació del projecte de direcció es constitueix un consell de direcció
- Actuacions d'aplicació del PEC i indicadors per a l'avaluació del mandat

Normes d'organització i func.

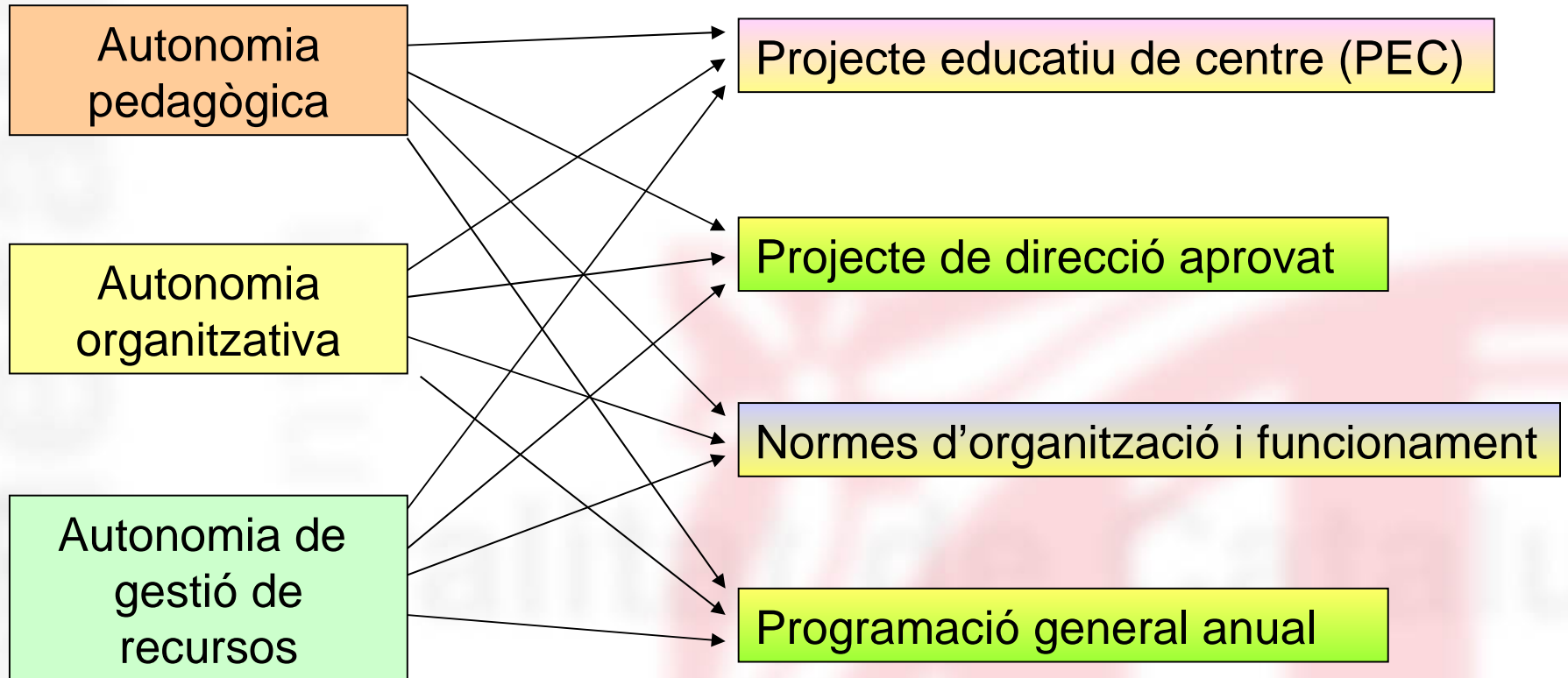
- Assignació o delegació de funcions de la direcció
- La direcció ha d'impulsar i adoptar mesures per a millorar l'estructura organitzativa
- La direcció dirigeix l'aplicació de les NOFC

Programació general anual

- El claustre i el consell escolar donen suport a l'equip directiu en el compliment de la programació
- El director dirigeix l'aplicació de la programació general anual
- El director dirigeix i supervisa totes les activitats del centre
- Concreta els indicadors d'avaluació

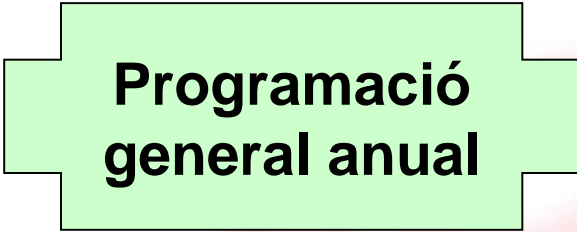
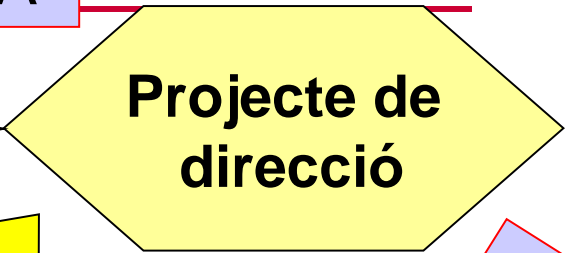
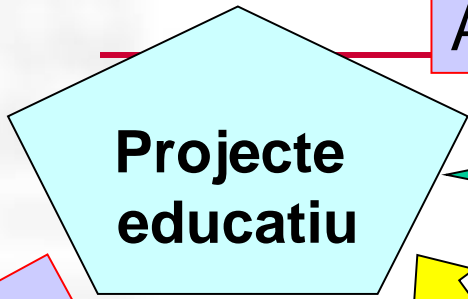
Àmbits d'autonomia

Instruments d'autonomia

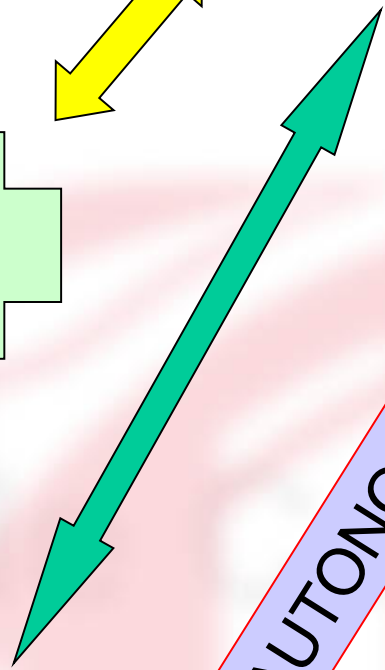
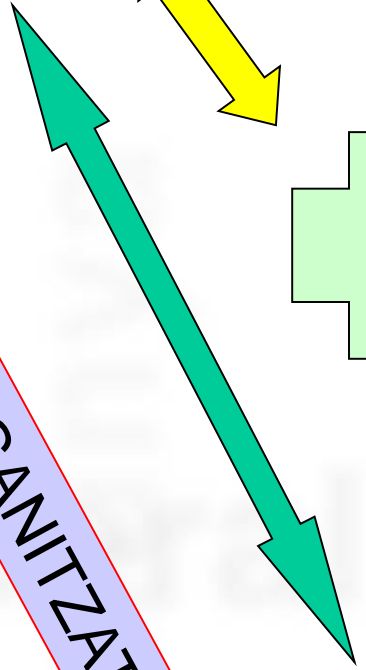
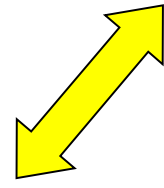
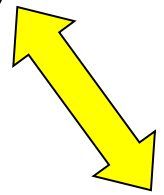
La LEC no esmenta el "projecte de gestió" (LOE, art. 123.4, no bàsic)

AUTONOMIA PEDAGÒGICA

AUTONOMIA ORGANITZATIVA

AUTONOMIA DE GESTIÓ

El projecte educatiu: puntal de l'autonomia

Dels tres factors en què es fonamenta la LEC

- l'autonomia dels centres educatius,
- la figura del director i
- l'avaluació del sistema educatiu

El **projecte educatiu** és l'instrument fonamental, ja que està relacionat directament amb tots tres factors:

- el projecte educatiu concreta i defineix els límits de l'autonomia del centre,
- el director és el principal impulsor i executor del projecte educatiu (que ha de desenvolupar en el seu projecte de direcció)
- i, finalment, el projecte educatiu inclou els indicadors de progrés que permeten avaluar tots els actors de la vida del centre.

Òrgans de govern dels centres públics

El consell escolar i el claustre de professors són “òrgans **col·legiats** de govern / de participació en el govern del centre” (LOE i LEC)

El director, el cap d'estudis i el secretari i la resta de l'equip directiu són “òrgans **unipersonals** de govern / de direcció del centre” (LOE i LEC)

L'equip directiu dels centres públics és “l'òrgan **executiu** de govern del centre” (LEC i LOE)

Els membres de l'equip directiu són
“responsables de la **gestió** del projecte de direcció”
(LEC, 147.3)

Projecte de direcció: únic instrument no aprovat pel CEC

Ordena el desplegament i l'aplicació del projecte educatiu

Desenvolupa el projecte educatiu

Projecte de direcció

Orienta i vincula l'acció del conjunt d'òrgans unipersonals i col·legiats

Concreta l'estructura organitzativa

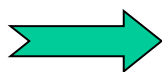
Projecte de gestió (LOE)

Ordenació i utilització dels recursos humans i materials

Gestió del projecte de direcció

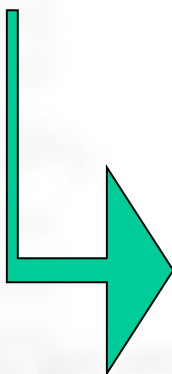
L'equip directiu

— És l'òrgan executiu de govern del centre públic

— Als seus membres els correspon la gestió del projecte de direcció

(Decret d'autonomia, art. 35.1)

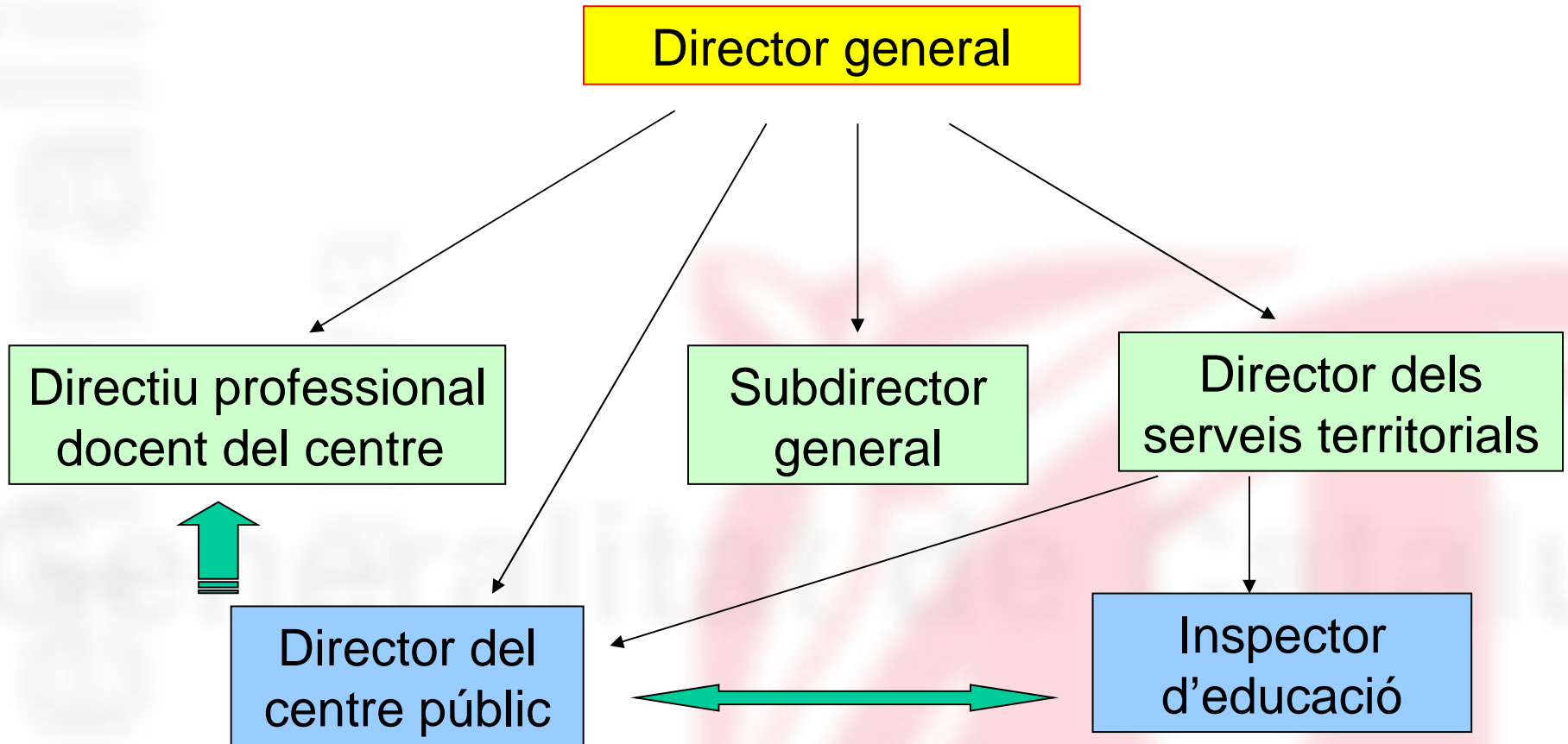
— Han de retre comptes dels resultats de la gestió del personal del centre

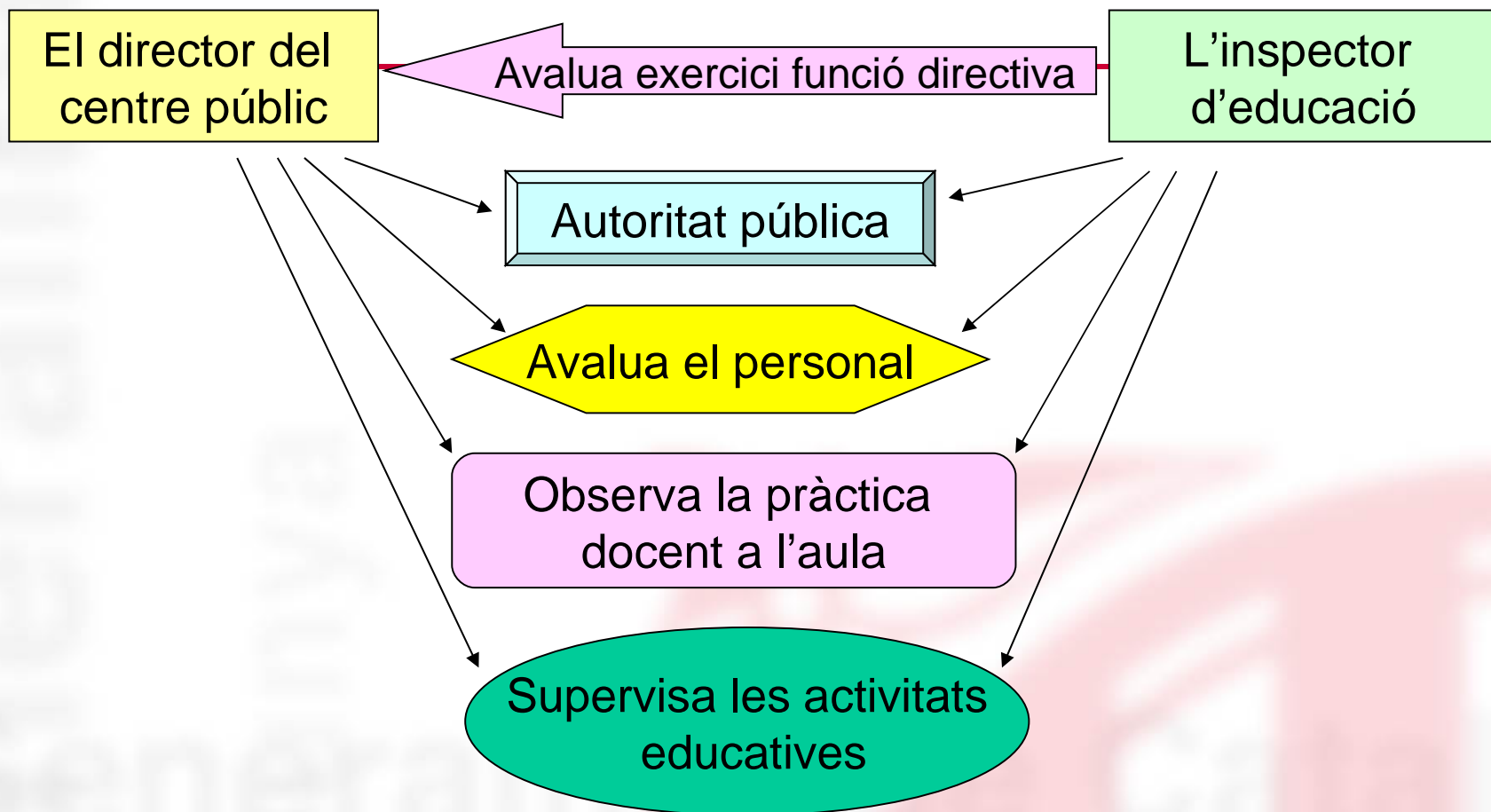
— Han de preparar propostes per a millorar aquesta gestió

— Han d'adequar l'estructura de la plantilla i de l'organització pròpia del centre als objectius fixats al PEC

(Decret d'autonomia, art. 50.2)

Relació jeràrquica entre el director i l'Administració

Els inspectors d'educació, en l'exercici de llurs funcions i atribucions, han d'adequar llur actuació
al règim d'autonomia dels centres i
a l'assignació de responsabilitats a la direcció (art. 179.2 LEC)

Competències de gestió de personal

Plantilles docents dels centres

- Proposar requisits (o perfils propis) addicionals de titulació o de capacitació d'alguns llocs de treball
- Proposar al Departament la plantilla de personal del centre i les modificacions successives

Provisió de llocs de treball

- El director intervé en els procediments de concurs específic i de provisió especial

Cap de tot el personal

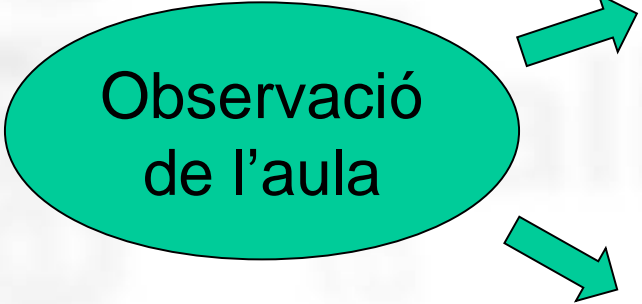
- Resoldre sobre les faltes d'assistència i puntualitat no justificades
- Imposar sancions disciplinàries per faltes lleus
- Assignar responsabilitats de direcció, gestió i coordinació docent
- Assignar la jornada especial
- Participar en l'avaluació de tot el personal del centre

Nomenaments

- El director nomena els responsables dels òrgans de gestió i coordinació i proposa l'assignació dels seus complements retributius
- El director selecciona el personal docent per cobrir substitucions temporals

El director intervé en l'avaluació del personal

La direcció de cada centre públic està habilitada per a intervenir en l'avaluació de l'activitat docent i de gestió del personal del centre (art. 102.4 LEC)

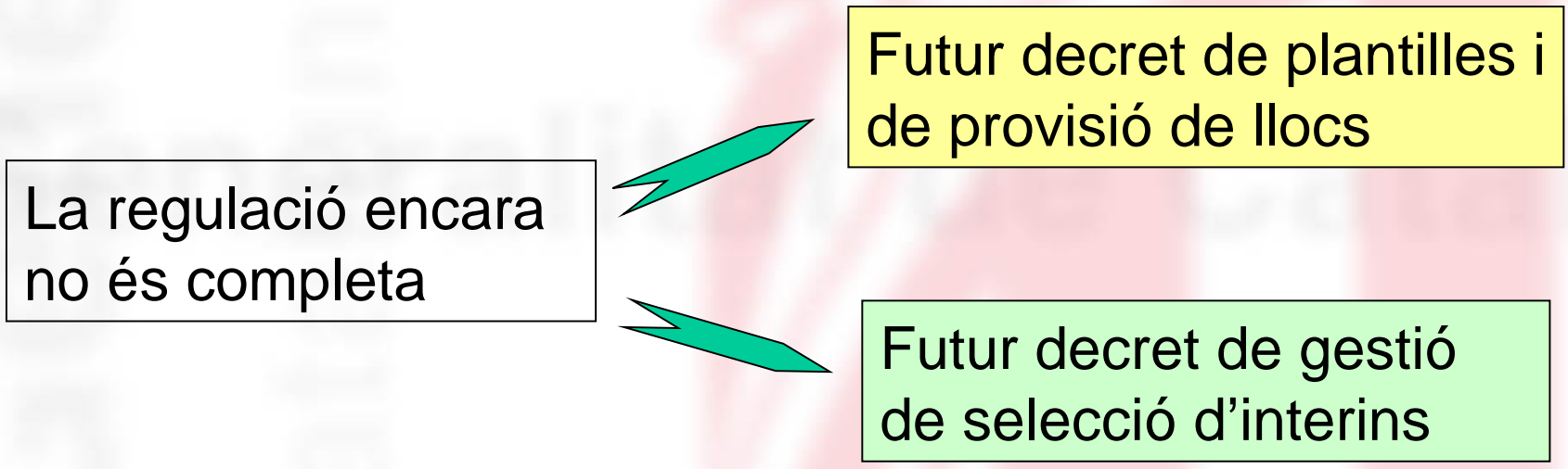
Participar en l'avaluació de l'exercici de les funcions del personal docent i de l'altre personal destinat al centre, amb l'observació, si escau, de la pràctica docent a l'aula (art. 142.5.j LEC)

Dirigir i gestionar el personal del centre per a garantir que compleix les seves funcions, la qual cosa comporta, si escau, l'observació de la pràctica docent a l'aula (art. 142.7.h LEC)

El director als decrets d'autonomia i de direcció

— Aquests dos decrets són complementaris, i **s'han de llegir simultàniament**, per interpretar-los correctament, ja que regulen una mateixa matèria organitzativa, l'autonomia dels centres públics i el paper que hi té el director o directora del centre públic com a principal responsable de la gestió del centre.

La regulació encara no és completa

Futur decret de plantilles i de provisió de llocs

Futur decret de gestió de selecció d'interins

Autonomia i direcció en la gestió de personal

L'objectiu principal dels dos decrets en dissenyar la gestió de personal és **desplaçar la responsabilitat administrativa** i, per tant, la resolució final d'alguns procediments de personal, actualment centralitzats en el Departament, a les direccions dels centres.

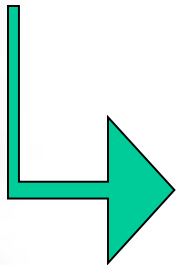
Altres
exemples

- Adopció de mesures organitzatives provisionals en un procediment disciplinari
- Proposta de l'assignació de complements retributius als òrgans unipersonals de direcció i de coordinació
- Direcció i gestió del personal del centre per a garantir que compleix les seves funcions.

Conclusió

1) L'autonomia dels centres públics és una “autonomia compartida”

- En cadascun dels tres àmbits (pedagògic, organitzatiu i de gestió) estan implicats els quatre instruments principals (PEC, Projecte_Dir, NOFC i Prog_Anuar)
- Cadascun dels diferents responsables (òrgans unipersonals i col·legiats) exerceix l'autonomia del centre en cadascun dels tres àmbits.

2) L'autonomia s'exerceix per mitjà d'una “xarxa” complexa, formada per:

- (1) els responsables (cadascun en la seva àrea de competència)
- (2) els àmbits d'autonomia (que comparteixen molts elements relacionats)
- (3) els instruments educatius (amb els criteris i regles de l'autonomia)

3) El director és el principal responsable (quasi “únic”) de l'autonomia de gestió del personal del centre